

Indeks potrošačkih cijena – oktobar 2009.

Crna Gora	Indeks potrošačkih cijena					
	Struktura (%)	10.2009. Ø 2008.	10.2009 09.2009	10.2009. 10.2008.	10.2009. 12.2008.	01-10.2009. 01-10.2008.
Indeks potrošačkih cijena - ukupno	100.0	103.7	100.0	101.7	101.4	103.7
Hrana i bezalkoholna pića	42.5	102.7	99.9	101.5	99.9	103.9
Alkoholna pića i duvan	4.8	109.1	100.2	107.8	107.7	107.2
Odjeća i obuća	8.2	101.3	101.0	100.5	100.2	100.9
Stanovanje	12.8	113.0	99.8	106.9	99.7	116.4
Pokućstvo i oprema za kuću	5.4	94.3	99.8	93.9	93.8	98.1
Zdravstvo	2.3	102.8	100.0	101.2	101.0	103.1
Prevoz	10.0	101.3	100.0	97.3	110.9	93.2
Komunikacije	6.6	105.0	100.0	105.1	105.2	103.4
Kultura i rekreacija	2.9	100.7	100.0	98.9	99.6	100.7
Obrazovanje	0.2	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Restorani i hoteli	0.1	115.9	100.0	115.9	115.9	107.7
Ostala dobra i usluge	4.3	101.6	100.0	101.2	101.1	101.3

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Indeks potrošačkih cijena predstavlja poseban indeks cijena na malo koji se obračunava po metodologiji usklađenoj sa preporukama za obračun indeksa cijena na malo u Evropskoj Uniji (Harmonizovani indeks cijena).

Indeks se izračunava i publikuje na nivou Crne Gore.

Osnovne razlike između Indeksa potrošačkih cijena i Indeksa cijena na malo jesu :

-- **Obuhvat** -- lista proizvoda i usluga je znatno šira

-- **Ponderi**

-- **Klasifikacija** -- COICOP HICP klasifikacija

-- **Formula za obračun indeksa na najnižem nivou agregiranja** -- geometrijska sredina

Definicija indeksa potrošačkih cijena

Indeks potrošačkih cijena se definiše kao mjera prosječne promjene cijena fiksne korpe robe i usluga koje domaćinstvo kupuje u cilju zadovoljenja svojih potreba. Indeks mjeri promjene cijena u vremenu pri čemu se za oba perioda koja se porede koristi struktura potrošnje baznog perioda.

Namjena

Indeks potrošačkih cijena predstavlja indek cijena koji je uporediv sa Harmonizovanim indeksom cijena Evropske Unije. Indeks potrošačkih cijena koristi se kao mjera inflacije, pored toga Indeks potrošačkih cijena koristi se za usklađivanje plata i zarada u skladu sa kolektivnim ugovorima, te penzija i socijalnih davanja. Takođe se koristi za deflacioniranje pojedinih makroekonomskih agregata u statistici nacionalnih računa i u druge svrhe.

Obuhvat

Geografski obuhvat: Obuhvaćena je cijela teritorija Crne Gore. Podaci o cijenama prikupljaju se u našoj zemlji u 4 grada i to: Podgorici, Nikšiću, Pljevljima i Kotoru.

Obuhvat proizvoda: Obuhvaćeni su najvažniji proizvodi i usluge koje domaćinstva kupuju radi potrošnje. Lista proizvoda i usluga redovno se revidira kako bi se očuvala njena reprezentativnost u pogledu strukture potrošnje i navike potrošača.

Snimanje cijena: Podaci o cijenama proizvoda i usluga prikupljaju se na terenu obilaskom prodavnica u izabranim gradovima. Snimatelj cijena stalno zaposlen u Zavodu za statistiku, svakog mjeseca prema rasporedu definisanom planom snimanja cijena, obilazi izabrane prodavnice i prikupljaju cijene za reprezentativnu listu proizvoda i usluga. Metod izbora proizvoda i prodavnica definisan je metodologijom i obezbjeđuje upoređivanje cijena u vremenu ali ne i prostorno poređenje nivoa cijena po gradovima u kojima se snimaju cijene. Podaci o cijenama koje su iste na cijeloj teritoriji zemlje prikupljaju se centralizovano, putem telefona ili internetom.

Ponderi

Ponderi koji se primjenjuju za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena izražavaju relativnu važnost odabranih proizvoda i usluga u ukupnoj potrošnji domaćinstava na domaćoj teritoriji.

Osnovni izvor podataka za izradu pondera za obračun Indeksa potrošačkih cijena je Anketa o potrošnji domaćinstava. Za izračunavanje Indeksa potrošačkih cijena od januara 2009 godine primjenjuju se ponderi koji se baziraju na podacima iz Ankete o potrošnji domaćinstava za 2006 godinu. Ponderi se svake godine koriguju sa kretanjem cijena u prethodnoj godini.

Klasifikacija

Za obračun Indeksa potrošačkih cijena koristi se Klasifikacija robe i usluga individualne potrošnje prema namjeni prilagođena potrebama obračuna Harmonizovanog Indeksa cijena (Classification of individual Consumption by Purpose, COICOP HICP).

Obračun prosječne mjesečne cijene

Prosječna mjesečna cijena proizvoda izračunava se prvo na nivou grada, a zatim za Crnu Goru. Za ovaj obračun koristi se za nivo grada neponderisana geometriška sredina prikupljenih cijena. Prosječna mjesečna cijena za Crnu Goru dobija se kao ponderisana geometriška sredina prosječnih cijena gradova.

Obračun indeksa

Mjesečni bazni indeks proizvoda dobija se stavljanjem u odnos prosječne mjesečne cijene i bazne cijene koja je za obračun indeksa potrošačkih cijena prosječna godišnja cijena u prethodnoj godini.

Za izračunavanje mjesečnih baznih indeksa na višem nivou agregiranja koristi se Laspijerov tip formule.

Publikovanje podataka

Podaci se publikuju 15-tog u mjesecu za predhodni mjesec, kao i na našem web sajtu www.monstat.org

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-814, telefaks (+382) 20 230-837

Odgovara direktor Radomir Đurović.
Pripremila: Nataša Radunović
Tiraž: 100 primjeraka
Elektronska pošta/E-mail: contact@monstat.org
Podaci iz ovog saopštenja objavljuju se i na internetu.